

Udlændinge- og Integrationsministeriet
uim@uim.dk, def@uim.dk og tihf@uim.dk

København, 04.03.2021

Høring over udkast til lov om ændring af udlændingeloven (Indførelse af mulighed for overførsel af asylansøgere til asylsagsbehandling og indkvartering i tredjelande) sagsnr. 2020-4627

Red Barnets overordnede betragtninger i forhold til det konkrete lovforslag – vi mener hverken at lovforslaget er human eller retfærdigt

Som global organisation har Red Barnet særligt fokus på forslaget eventuelle konsekvenser for det globale samfunds forpligtelse til at beskytte alle de mange børn, der enten opholder sig i lande med krig, konflikt eller andre katastrofer, opholder sig i nærområder til deres hjemland af flugt- og migrationsmæssige årsager eller søger international beskyttelse i lande uden for deres hjemlands nærområde.

Overordnet deler Red Barnet ikke regeringens opfattelse af, at et nyt asylsystem, der giver Danmark mulighed for at overføre asylansøgere til asylsagsbehandling og indkvartering i tredjelande, er human og retfærdigt. Red Barnet mener for det første ikke, at forslaget i sig selv vil forhindre, at fortvivlede mennesker vil blive udnyttet af menneskesmuglere og i allerværste fald lide druknedøden i Middelhavet. Mennesker, der søger asyl i Danmark, vil fortsat skulle krydse Middelhavet for senere at blive sendt til et tredjeland. Og skulle forslaget få den konsekvens, at børn og familier stopper med at flygte over Middelhavet mod Danmark, så vil de sandsynligvis søge asyl i andre EU-lande og derfor fortsat krydse Middelhavet.

Red Barnet frygter for det andet, at forslaget vil bidrage til at underminere det globale flygtningesystem og internationale samarbejde, som kræver, at alle tager et retfærdigt og solidarisk medansvar, så beskyttelsen af flygtninge – herunder uledsagede børn og børn i familier - øges.

Lovforslaget tager nemlig ikke højde for, at mennesker – herunder uledsagede børn og børn i familier - flygter af en årsag. Mennesker i stor desperation vil stadig flygte og søge beskyttelse, også selvom de ikke kan få asyl i Danmark eller for den sags skyld i resten af EU, hvis de øvrige lande i EU skulle følge trop med Danmark. Og hvis ikke rige og velfungerende lande som Danmark bidrager til at huse flygtninge, er der risiko for, at fattigere lande – som huser langt størstedelen af verdens flygtninge - heller ikke vil påtage sig opgaven med store menneskelige konsekvenser til følge. Danmark bør derfor i stedet være et foregangsland og pege på solidariske løsninger.

Red Barnets kommentarer til de konkrete forslag, der har konsekvens for børns beskyttelse og rettigheder

I forhold til det konkrete forslag er Red Barnet optaget af, hvordan uledsagede børn og børn i familiers rettigheder vil blive varetaget ved en eventuel implementering af lovforslaget: Vil de nævnte grupper være omfattet af lovforslaget? Hvordan bliver børnenes rettigheder varetaget under overførslen? I 3. landet ifm. hhv. sagsbehandling, indkvartering, ophold og ved evt. udsendelse?

Uledsagede børn bør som udgangspunkt undtages for overførsel – og hensynet til barnets tarv skal være et primært hensyn i alle udlændingeafgørelser, der vedrører børn

Det fremgår af lovudkastet, at der vil være personer, der kommer til Danmark for at søge asyl, som ikke vil blive overført til et tredjeland. Under lovforslagets vurdering af forholdet til Danmarks internationale forpligtelser fremgår det, at 'Barnets tarv [som] udgangspunkt ikke [vil] gå forud for Danmarks ret til at regulere indvandringen'. Red Barnet ønsker i den sammenhæng at henlede regeringens opmærksomhed på, at hensynet barnets tarv altid skal komme i første række i alle foranstaltninger, der vedrører børn (BRK. Art. 3). Vi ønsker i den sammenhæng at pege på FN's Børnekomites seneste anbefalinger til Danmark: 'Komitéen opfordrer deltagerstaten til at sikre, at barnets tarv er et primært hensyn i alle beslutninger og aftaler i udlændingesager' (CRC/C/DNK/CO/5; 2017; H (39) og (40)). Red Barnet anbefaler derfor, at det præciseres i loven, at hensynet til barnets tarv vil være primært i beslutninger, der vedrører eventuelle overførsler af børn – også for de børn, der har deres familier med sig.

Det fremgår videre af lovudkastet, at hvis et barn er 'efterladt uden sine forældre eller en anden primær omsorgspersons beskyttelse i et fremmed land, har barnets tarv dog forrang i en eventuel konflikt mellem barnets tarv og statens interesse i at kontrollere indvandringen'. Det fremgår dog ikke præcist af lovforslaget, at uledsagede børn dermed vil være undtaget for udsendelse til et tredjeland. Red Barnet anbefaler derfor, at det præciseres, at uledsagede børn, grundet deres sårbarhed og behov for særlig beskyttelse, som udgangspunkt altid vil være undtaget lovforslaget, medmindre det er i barnets tarv at overføre til tredjeland.

Danmark skal kunne garantere, at børn, der måtte blive overført, får opfyldt deres rettigheder

Lovforslaget besvarer ikke spørgsmålene ovenfor om den konkrete varetagelse af børns rettigheder ved processuelt ophold i tredjeland og ved efterfølgende ophold eller evt. udsendelse. Mange af svarerne afhænger af beslutningen om, hvilken konkret model, Danmark vælger; den konkrete overenskomst med tredjelands(e); hvilke(t) tredjeland(e) Danmark evt. indgår overenskomst med; den konkrete udformning af monitoreringsmekanismen mv. Derfor er lovforslaget i sin nuværende form blot en fremstilling af en teoretisk mulighed, og Red Barnet ser sig derfor heller ikke i stand til at kommentere på den konkrete børnerettighedsvaretagelse i en evt. udmøntning.

Red Barnet er dog dybt bekymret for sikringen af børns rettigheder i en evt. implementering af lovforslaget: For det første viser erfaringerne med al tydelighed, at rettighedskrænkelser øges, når asylbehandlingen og modtageforhold flyttes væk fra befolkningens bevågenhed. For det andet har mange tredjelandslande ikke tilstrækkeligt stærke regeringsstrukturer eller menneskerettighedsstandarder til at yde tilstrækkelig beskyttelse eller hjælp. Red Barnet er også dybt bekymret for monitoreringsmekanismen og for Danmarks muligheder for at tage ansvar og intervenere, hvis børns rettigheder krænkes under opholdet i tredjelandslande eller ved evt. senere afslag på ophold.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, regulerer FN's Børnekonvention børns rettigheder på alle samfundsområder. Det gælder lige fra barnets ret til tilstrækkelige beskyttelsestandarder, fri bevægelighed, omsorg, udvikling, deltagelse, skolegang og undervisning, bolig, hjem, fritid, sundhed,

beskyttelse mod overgreb og vold, ret til familie, værge, identitet etc. Red Barnet ønsker derfor at understrege, at eventuel overførsel til og beskyttelse i tredjelande ikke må betyde, at internationale standarder sænkes, og garantier for børns rettigheder svækkes.

Ændret asylhåndtering bør ikke være en del af udviklingspolitik

Som udvikling- og nødhjælpsorganisation ønsker Red Barnet slutteligt at understrege, at et "Retfærdigt og Humanitært Asylsystem" inkl. etablering af modtagecentre ikke bør være en del af udviklingspolitisk strategi eller finansieres via udviklingsbistanden. Det har nemlig intet at gøre med at fremme menneskerettigheder eller en bæredygtig og fredelig udvikling for de mennesker, som bor og lever i verdens fattige og skrøbelige lande, ligesom det heller ikke bidrager til målet om at reducere fattigdom – jf. lov om internationalt udviklingssamarbejde af 2021

(<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2012/555#:~:text=%C2%A7%201..og%20FN's%20konventioner%20om%20menneskerettigheder>).

Bistandens formål og integritet ligger i at skabe udvikling i partnerlande. Arbejdet med beskyttelse af mennesker i migration og mod fordrivelse kan være en del af dette formål, men målet om at skabe 'retfærdigt og humanitært asylsystem', som det er formuleret, bygger ikke på partnerlandes behov men derimod på fra snævre danske interesser. Derfor bør det ikke sin nuværende form figurere som udviklingspolitisk mål eller finansieres via udviklingsbistanden.

Hvis det lykkes at indgå en aftale med tredjelande om oprettelse af modtagecentre, så må der desuden stilles spørgsmål til, hvordan Danmark forventer at kunne kritisere evt. menneskerettighedsovertrædelser i disse lande, og hvilke konsekvenser sådan en kritik vil kunne have på det danske system (asylbehandling, indkvartering og hhv. beskyttelse eller udsendelse) efterfølgende.

Red Barnet stiller sig gerne til rådighed i forhold til at uddybe kommentarerne til høringen. Kontakt politisk chefkonsulent Inger Backer Neufeld, in@redbarnet.dk, tlf. 3524 8539.

Venlig hilsen

Johanne Schmidt-Nielsen
Generalsekretær